

Oznámenie

o zmene navrhovanej činnosti

vypracované v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Chov brojlerových kurčiat

—

zmena využitia deviatich chovných hál

Spracovateľ oznámenia: Ing. Chalachan Milan

Poverená osoba: René Krivý

Jún 2022

I. Údaje o navrhovateľovi

1. Meno

Hybrav a.s

2. Identifikačné číslo

314 297 18

3. Sídlo

Hybrav a.s, Hydinárska farma Bodok, Dolné Obdokovce č.702,
951 04 Veľký Lapáš

4. Kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

René Krivý, 037/7879846, hybrav@hybrav.sk

5. Údaje Kontaktnej osoby

Ing. Milan Chalachan, 0910948904, hybrav@hybrav.sk

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

Zmena využitia deviatich chovných hál.

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

1. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Nitra

Okres: Nitra

Obec: Dolné Obdokovce

Katastrálne územie: Dolné Obdokovce. parcelné číslo: 2732/34, 2733/7, 2733/9,
2733/11, 2733/13, 2733/15, 2733/17, 2733/19, 2733/21

Areál hydinárskej farmy Bodok, Hybrav a.s

1. Stručný opis technického a technologického riešenia

V halách sa miesto chovu nosníc budú chovať brojlerové kurčatá na hlbokkej podstielke. Pôvodne sa v týchto halách chovalo 240 000 nosníc. Po zmene využitia sa v deviatich halách bude chovať do 216 000 brojlerových kurčiat. Kŕmenie na hale č.7 bude tubusové usporiadané v siedmych líniiach. Napájanie bude zabezpečené niplovými napájačkami v ôsmich líniiach. Kŕmenie na halách č.13-20 bude tubusové v troch líniiach. Napájanie v týchto ôsmich halách bude niplové usporiadané v líniiach. Krmivo bude uskladnené v osemnástich silách o objeme 15 m³. Haly budú vybavené chladením, vykurovanie zabezpečené dvomi vykurovacími telesami ERMAF GP 75 na každej hale.

Voda a emisie: Zámerom zmeny kategórie chovanej hydiny je zároveň zníženie počtu chovaných kusov z 240 000 ks na 216 000 ks, čo je zníženie o 24 000 ks. Vyjadrené v percentách to je viac ako 10%.

Druhým dôvodom zníženia spotreby vody a množstva emisií vypúšťaných do ovzdušia je zníženie počtu dní využitia hál súvisiacich so zmenou kategórie chovanej hydiny. Pri chove nosníc je využitie hál 300 dní a pri chove bojlerových kurčiat v šiestich turnusoch to je 240 dní. Emisný limit v chove nosníc je 0,22 a v chove bojlerových kurčiat 0,17.

Elektrická energia: Na halách č. 7, 13,14,15,16,17,18,19,20 dôjde k výmene technológie z klieťového chovu nosníc na chov brojlerových kurčiat na hlbokú podstielku, čím sa zníži množstvo elektrických motorov a tým nastane výrazný pokles spotreby elektrickej energie. Množstvo spotrebovanej elektrickej energie sa ušetrí aj následným odstavením triedičiek vajec a skladov.

Ďalším výrazným spôsobom v úspore spotreby elektrickej energie je aj zmena vetrania haly č.7.

Pri chove nosníc na hale č.7 sa na ventiláciu používalo 29 ks ventilátorov s výkonom 0,55kW, pri plánovanej zmene na ventiláciu bude použitých iba 8 ks ventilátorov s menovitým výkonom 1,1kW. Týmto opatrením dôjde k úspore viac ako 40% spotreby elektrickej energie použitej na ventiláciu.

2. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárii vzhľadom na použité látky a technológie

Zmena nemá prepojenie s ostatnými plánovanými činnosťami v dotknutom území.

3. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Zmena IPKZ.

4. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcej štátne hranice

Nemajú vplyv – nepresahujú štátne hranice

5. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí

Environmentálna regionalizácia SR vymedzila kvalitu životného prostredia na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, vôd, bioty a horninového prostredia. V zmysle

tejto regionalizácie záujmové územie zasahuje do „Ponitrianskej zaťaženej oblasti“, pričom je v zmysle environmentálnych regiónov začlenené do Nitrianskeho regiónu. Záujmové územie patrí do štvrtého stupňa úrovne ŽP z päťstupňovej škály, t. j. má prostredie s nízkou kvalitou.

V poľnohospodársky využívanom území je primárnym stresovým faktorom intenzívna poľnohospodárska výroba, sekundárnymi sú kontaminácia vody a ovzdušia (reziduálne znečistenie pôdy, emisie z dopravy pri hlavných cestných ťahoch, zvýšená prašnosť). Veľmi výrazne sa na zhoršovaní kvality jednotlivých zložiek životného prostredia podieľa aj priemysel (rôzneho druhu) predovšetkým produkciou znečisťujúcich látok do ovzdušia a vôd. Charakteristický je nedostatok zelene v krajine a nízky stupeň ekologickej stability.

Podľa **geomorfologického členenia** Slovenska (Mazúr a Lukniš 1986 in Atlas krajiny SR 2002) patrí skúmané územie do oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina, podcelku Žitavská pahorkatina, ktorá tvorí severovýchodný výbežok Podunajskej Nížiny. Žitavská pahorkatina je zo severu ohraničená kryštálicko-mezozoickým masívom Tribeča a zo severovýchodu západnou časťou neovulkanickej štruktúry Pohronského Inovca. Západnú hranicu tvorí Nitrianska pahorkatina a Nitrianska niva. Východné ohraničenie predstavuje Hronská pahorkatina a niva Žitavy. Územie Žitavskej pahorkatiny má mierne zvlnený reliéf tvorený zaoblenými chrbtami a medzi nimi prebiehajúcimi periglaciálnymi úvalinovými a riečnymi dolinami – vyšší morfológický stupeň Podunajskej nížiny (Jendraššák a kol. 1991). Celový sklon pahorkatiny je zo severu na juh. V oblasti areálu prevádzky je terén uklonený v smere JZ – SV a jeho nadmorská výška sa pohybuje v rozpätí cca 200 – 235 m n. m.

Podľa **klimatickej klasifikácie** (Lapin a kol. in Atlas krajiny SR 2002) patrí skúmané územie do teplej oblasti s priemerným počtom letných dní 50 a viac za rok, t. j. dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac, okrsku T2, ktorý je charakterizovaný ako teplý, suchý, s miernou zimou s priemernou teplotou v januári viac ako -3 °C. Najvyššia priemerná mesačná teplota pripadá na mesiace júl, august, najnižšia na mesiac január, február. Priemerná ročná teplota sa pohybuje okolo 9,8 °C. Maximum zrážok pripadá na mesiac jún a júl, minimum na september, január, február a marec.

Z **geologického hľadiska** patrí územie Žitavskej pahorkatiny k severovýchodnej časti podunajskej panvy a jeho vlastnú výplň tvoria sedimenty neogénu a sedimenty kvartéru. Neogénna výplň Žitavskej pahorkatiny tvoria sedimenty veku stredný bádén – pliocén. V jednotlivých cykloch sedimentácie sa nachádzajú hojné vulkanické prímesi, najmä na východnom a juhovýchodnom okraji Žitavskej pahorkatiny, ktoré sú produktom vulkanickej aktivity v jej širšom okolí – Pohronský Inovec (Jendraššák a kol. 1991). Územie je súčasťou komjatickej depresie s najväčšou hrúbkou výplne v centrálnej časti depresie, kde v oblasti Komjatíc dosahuje až 3 700 m. Najstarší neogénny stupeň predstavuje stredný bádén, kedy došlo k transgresii morských sedimentov v celej Podunajskej nížine. Strednému bádenu zodpovedá špačinské súvrstvie, ktoré obsahuje značný podiel vulkanického materiálu. Súvrstvie vrchného bádenu je zastúpené vápnitými ílmi, slienitými ílmi, pieskami, zlepenkami a tufitmi, tufitickými pieskovecami. Charakteristické je rýchle striedanie pelitov a psamitov. Väčšie plošné rozšírenie má sarmat, ktorý je reprezentovaný vrábeľským súvrstviem. Sedimenty spodného sarmatu sú na báze zastúpené pestrými ílmi s polohami pieskov a pieskovecov, nad nimi sú polohy vápnitých ílov, pieskovecov a drobnozrnných štrkov.

Panón – ivánske súvrstvie je rozšírené na celom území Žitavskej pahorkatiny s hrúbkou až do 930 m. V oblasti Golianova, Zlatých Moraviec a Vrábľov bol spodný panón v pelitickom a psamitickom vývoji s hrúbkou do 250 m (Jendraššák a kol. 1991).

Stredný panón je charakterizovaný vápnitými pelitmi sivých farieb. Vrchný má polobrakický vývoj – piesčité íly, piesky, štrky, vápnité íly.

Pontské sedimenty patria beladickému súvrstviu, ktoré je charakteristické uhoľnými vrstvami a výskytom lignitu. Vyskytujú sa na celom území v podloží volkovského súvrstvia dáku a k

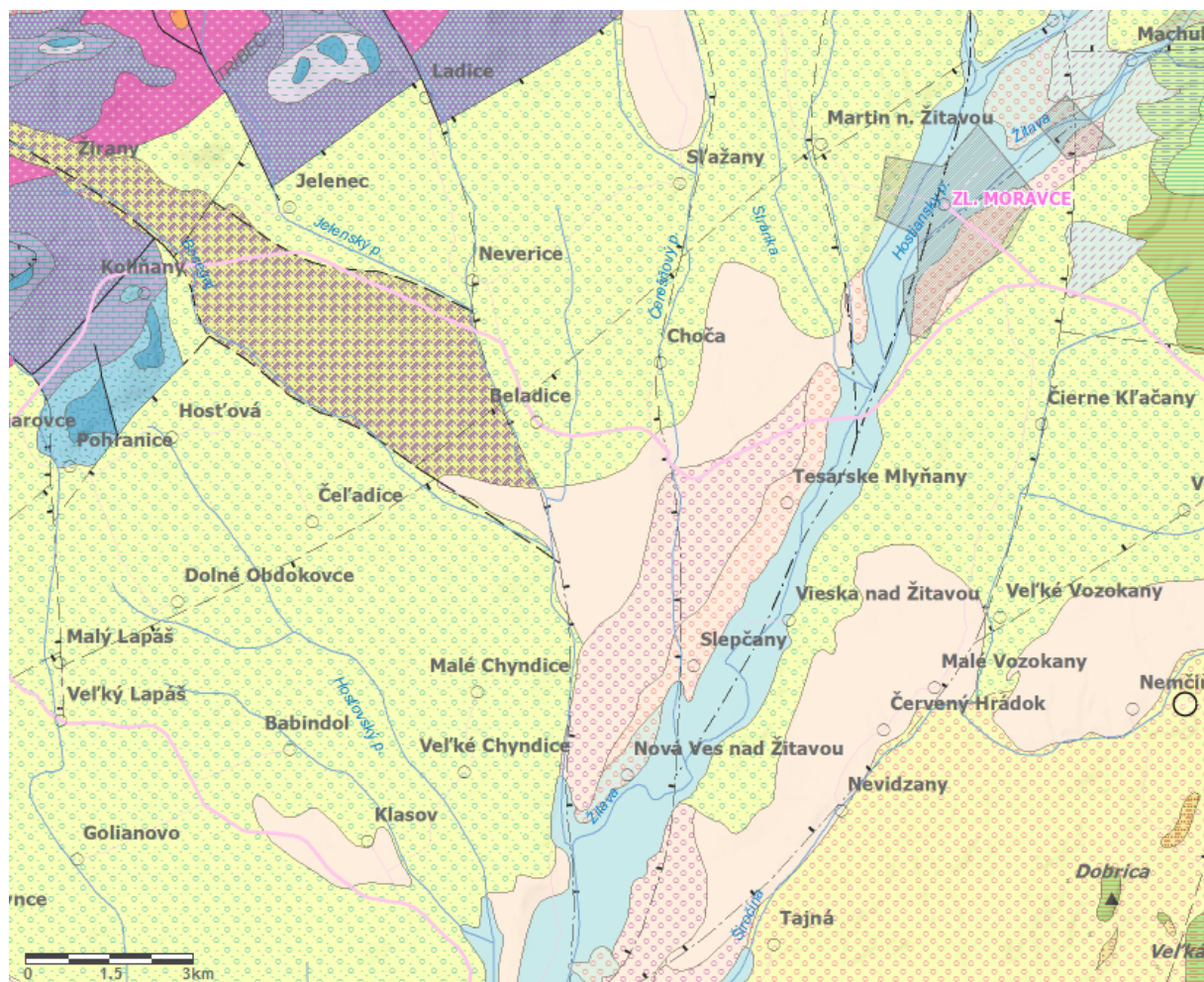
povrchu vystupujú v severozápadnej časti pahorkatiny – Z od obce Pohranice, V a JV od Kolíňan a v nesúvislom pruhu J od línie Jelenec – Neverice (Jendraššák a kol. 1991). Hrúbka týchto sedimentov dosahuje 30 – 500 m. Na okrajoch prevláda sladkovodný vývoj – rýchle striedanie vápнитých ílov, uhoľných ílov s vložkami lignitu a vápнитých siltovcov, smerom do stredu panvy je vývoj polobrakický – vápнитé íly s výrazným obzorom lignitu na báze. Pliocén je zastúpený sedimentmi dáku – volkovské súvrstvie a rumanu – kollárovské vrstvy. Volkovské súvrstvie je dokumentované na celom území Žitavskej pahorkatiny, pod kvartérnym pokryvom. V limnickom alebo fluviálno-limnickom prostredí sedimentovali pestré íly, piesčité a prachovité íly, piesky, štrky, rozpadavé pieskovce. Hrúbka týchto vrstiev sa pohybuje v rozmedzí 22 – 650 m (Jendraššák a kol. 1991).

Kvartérne sedimenty, ktoré tvoria pokryvnú vrstvu v skúmanom území, sú v širšej oblasti skúmaného územia zastúpené fluviálnymi, eluviálnymi a deluviálno-polygenetickými sedimentmi.

Eolické sedimenty majú v širšej oblasti skúmaného územia dominantné postavenie a pokrývajú väčšiu časť územia Žitavskej pahorkatiny. Zastúpené sú hlavne sprašami, pričom hrúbka týchto sedimentov dosahuje 1 – 20 m (Jendraššák a kol. 1991).

Deluviálne sedimenty patria po sprašiach k najrozšírenejším kvartérnym sedimentom. Tvoria nesúvislý a veľmi nerovnomerne hrubý pokryv svahov pahorkatín. V južnej časti Žitavskej pahorkatiny bývajú tiež prekryté eolickými sedimentmi.

Fluviálne sedimenty sú v Žitavskej pahorkatine zachované v dnových častiach Nitry, Žitavy a väčších prítokov. Zastúpené sú štrkami, piesčitými štrkami, pieskami a hlinami. Vo väčšine autochtónnych potokov tvoria holocénne akumulácie hliny a hlinité piesky malých mocností (do 3,0 m).

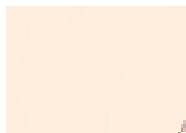

Prehľadná geologická mapa

Legenda

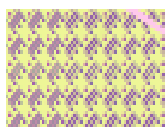
fluviálne piesky, piesčité štrky a štrky stredných a vrchných terás s pokryvom spraší a sprašových hĺn (stredný pleistocén)

eolické spraše a piesčité spraše, sprašovité a sprašové hliny (vrchný pleistocén)

volkovské súvrstvie - piesky, štrky, íly a uhoľné íly – neogén

beladické súvrstvie: íly, piesky, uhoľné íly a lignity (vrchný panón - pont) - neogén

lúžňanské súvrstvie: kremence, kremenné pieskovce, droby, zlepenice, pestré piesčité bridlice a vložky pieskovcov (spodný trias) – tatrikum

biotitické tonality až granodiority, miestami tektonometamorfne prepracované (stredný až vrchný karbón) - kryštalínikum

Ovzdušie

Ovzdušie je najvýraznejšie poškodenou zložkou životného prostredia. V rámci okresu je ovplyvnený existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečistenia ovzdušia, automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. V rámci Environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky (SAŽP, 2010) sa riešené územie nachádza v dotyku s južným cípom Ponitrianskej zaťaženej oblasti. Celé riešené územie je zaradené do prostredia kvality vyhovujúcej. V nasledujúcej tabuľke sa nachádza prehľad vývoja množstva základných znečisťujúcich látok v okrese Nitra v rokoch 2003 až 2013. Z

uvedeného prehľadu možno skonštatovať, že vývoj množstva znečisťujúcich látok v okrese Nitra má priaznivý charakter, nakoľko množstvá NO₂, CO a TZL dlhodobo klesajú a množstvo SO₂ mierne stúpa, avšak jeho prírastky sú zanedbateľné.

Množstvo emisií základných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečistenia ovzdušia v okrese Nitra v rokoch 2003 až 2013 (t/rok).

Rok	SO ₂ (t)	NO ₂ (t)	CO (t)	TZL (t)	TOC (t)
2003	33,48	738,68	899,20	128,28	142,01
2004	24,36	1 394,99	1 047,63	139,61	124,15
2005	21,71	1 072,25	1 353,49	160,66	100,55
2006	25,18	983,96	1 325,25	85,62	107,77
2007	15,19	503,24	952,92	48,22	100,48
2008	12,71	801,62	2 193,87	57,38	106,10
2009	9,75	630,49	2 198,90	43,01	75,82
2010	9,63	483,93	1 979,70	51,67	144,24
2011	19,15	743,46	1 776,76	49,97	203,25
2012	38,28	148,55	768,34	42,76	141,00
2013	45,25	151,27	899,28	44,86	135,60

Zdroj: NEIS, 2015

Podľa Správy o stave znečisťovania ovzdušia v Nitrianskeho kraja v roku 2012 (OÚ Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie) bolo v okrese Nitra evidovaných 412 zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 16 veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia a 396 malých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Kvalita ovzdušia vzhľadom na rovinný charakter je ovplyvňovaná zdrojmi lokalizovanými v blízkych centrách, najmä v mestách Vráble a Nitra.

Z mobilných zdrojmi znečistenia ovzdušia je na území obce predovšetkým hustá automobilová doprava, vyplývajúca zo strategického významu cesty I/51 ktorá je blízko obce.

Z hľadiska kvality ovzdušia vzhľadom na otvorenosť krajiny, neizolovanosť intravilánu a typom pôd za problém možno považovať aj zvýšenú prašnosť, najmä v období suchých letných mesiacov. Pri obrábaní pôd ťažkými mechanizmami prichádza k víreniu prachu a prenosu prachových častíc do intravilánu sídla. Zvýšenú prašnosť možno identifikovať aj v suchom období pozdĺž prašných nespevnených poľných ciest.

Hluk

Hluk a vibrácie patria k najväznejším rizikovým faktorom zdravia človeka, avšak vplývajú aj na živočíšstvo. Negatívne pôsobia na zdravotný stav ľudí, vyvolávajú poruchy sluchu, psychiky, zapríčiňujú neurózy. Vibrácie sú aj poškodzujúcim faktorom stavieb a konštrukcií.

Zdrojom hluku v definovanom širšom dotknutom území je predovšetkým intenzívna automobilová doprava na cestnej komunikácii I/51 Nitra – Levice. Intenzívnu dopravu môžeme považovať za prevažne líniový stresový faktor, ktorý negatívne vplýva na okolitú krajinu pozdĺž dopravných koridorov. Okrem hluku z dopravy je potrebné spomenúť aj

stacionárne zdroje hluku, ktorými sú predovšetkým areály a prevádzky priemyselnej a poľnohospodárskej výroby. V riešenom území nie sú vykonávané merania hluku.

Voda

Z hľadiska vymedzených útvarov podzemných vôd SR, podľa Rámcovej smernice EÚ (2000/60/ES), ktorá je implementovaná v NV SR č. 282/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú prahové hodnoty a zoznam útvarov podzemných vôd, patrí skúmané územie do útvaru predkvartérnych hornín SK2001000P „Útvar medzizrnových podzemných vôd Podunajskej panvy a jej výbežkov oblasti povodia Váh“ s plochou útvaru 6248,37 km² (Kullman ml. a kol. 2005). Hydrogeologické pomery v skúmanom území sú určované v prvom rade litologickým zložením jednotlivých sedimentov a ich úložnými pomermi. V širšej oblasti skúmaného územia sa kvartérne podzemné vody vyskytujú len v podradnej miere, majú sezónny charakter a vyznačujú sa nízkymi výdatnosťami. Dotované sú priamo atmosférickými zrážkami a brehovou infiltráciou miestnych potokov. Malá časť prechádza do zvodnených polôh medzivrstevným pretekaním. Uvedený komplex súvisle prekrýva formácie predkvartérnych útvarov. Podzemné vody neogénnych sedimentov Žitavskej pahorkatiny sú artézskeho charakteru, pričom prúdia a akumulujú sa v medzizrnovom prostredí priepustných sedimentov. Kolektory tvoria piesky, ílovité piesky, drobné štrky (obr. 3). Hydrogeologická funkcia litostratigrafických jednotiek z hľadiska schematizácie litofaciálneho vývoja študovaného územia je prakticky jednotná. Vo všetkých sedimentačných cykloch - daku, pontu a panónu sa striedajú polohy priepustných sedimentov s nepriepustnými polohami, ktoré tvoria pelitické horniny. Z aspektu stupňa zvodnenia kolektorov, v nadväznosti na ich hrúbku, vertikálne a plošné rozšírenie ako aj granulometrické zloženie, je však možné pozorovať výraznú variabilitu (Jendraššák a kol. 1991). Ivánske súvrstvie (panón) je reprezentované piesčitými ílmi a vápnitými ílmi s polohami jemnozrnných pieskov, prípadne pieskovcov. Zvodnenie piesčitých vrstiev je závislé od ich priepustnosti, granulometrického zloženia a prítomnosti pelitických prímiesí - podobne je tomu aj u sedimentov pontu – beladické súvrstvie (Jendraššák a kol. 1991). Pre sedimenty pontu, kde vápnité a piesčité íly prevládajú nad vrstvami jemno až strednozrnných pieskov, ojedinele aj drobných štrkov, je charakteristický výskyt zuhoľnatených zvyškov rastlín, uhoľných ílov a lignitu. Priepustnosť týchto kolektorov je vyjadrená koeficientom filtrácie rádovo $1 \cdot 10^{-6}$ až $1 \cdot 10^{-4}$ m.s⁻¹ (Jendraššák a kol. 1991). Vo vertikálnom slede sa strieda niekoľko zvodní nad sebou o hrúbke 1,0 - 13,0 m, najčastejšie 1,0 - 5,0 m. Volkovské súvrstvie (pliocén – dák) pokrývajúcce prakticky celé územie Žitavskej pahorkatiny o premenlivých mocnostiach, predstavuje komplex navzájom sa striedajúcich polôh stredno až hrubozrnných klastík (piesky a štrky s premenlivým množstvom ílovitej frakcie) s piesčitými ílmi, ílmi a prachmi. Celkovo možno hydrogeologické pomery Žitavskej pahorkatiny charakterizovať ako zložité, čo vyplýva jednak z veľmi variabilnej litologickej stavby územia (časté a nepravidelné striedanie sa polôh izolátorov a kolektorov) a tiež zložitých tektonických pomerov. Priečne i pozdĺžne zlomové línie vytvárajú kryhovú stavbu pahorkatiny, pričom v dôsledku tektonických pohybov došlo k vyzdvihnutiu, resp. k poklesu jednotlivých krýh, čo malo za následok sťaženie prúdenia podzemnej vody v priepustných vrstvách. Na tvorbe množstiev podzemnej vody hydrogeologickej štruktúry Žitavskej pahorkatiny sa podieľajú hlavne prestupy podzemných vôd zo susedných hydrogeologických celkov.

V rámci chemického zloženia podzemných vôd prevažujú v kationovej časti Ca^{2+} ióny, v aniónovej HCO_3^- ióny. Podľa Palmer–Gazdovej klasifikácie sú podzemné vody v útvare SK2001000P najčastejšie základného výrazného Ca- HCO_3 typu. Hodnoty celkových mineralizácií vypočítané z objektov sledovania kvality podzemných vôd radia tieto vody ku stredne až vysoko mineralizovaným. Predkvartérny útvar podzemnej vody SK2001000P je hodnotený ako útvar so zlým chemickým stavom podzemných vôd, ktorý je zapríčinený predovšetkým vysokými koncentraciami dusičnanov a síranov.

rieka Nitra – prehľad nesplnenia požiadaviek na kvalitu vody v rokoch 2010 –

Rok	NEC	Tok	Monitorované miesto	Riečny km	Ukazovatele nevyhovujúce požiadavkám na kvalitu povrchovej vody podľa prílohy č. 1			
					Časť A	Časť B	Časť C	Časť E
2010	N544500D	Nitra	Čechynce	47,80	N- NO_2 ,.	-	-	Si-bios
2011	N544500D	Nitra	Čechynce	47,80	N- NO_2 , Ca, NEL UV, AOX	-	-	Si-bios, EK
2012	N544500D	Nitra	Čechynce	47,80	N- NO_2 , Ca, AOX	-	-	Si-bios, EK, KB, TKB, CHLa
2013	N544500D	Nitra	Čechynce	47,80	-	-	-	-

2013

Pôda

V riešenom území neboli robené podrobnejšie prieskumy kvality pôdy z hľadiska jej možnej kontaminácie. Vzhľadom na lokalizáciu areálu a zabezpečenie navrhovanej činnosti sa výraznejšia kontaminácia pôd ani neočakáva, výskyt starých záťaží vo forme významnej kontaminácie pôdy, vyžadujúcej sanačné opatrenia sa vylučuje.

Kvalita poľnohospodárskeho pôdneho fondu v záujmovom území je predovšetkým odrazom situácie v poľnohospodárstve, ale aj v priemysle a doprave. V uplynulom päťdesiatročnom období, kedy bola preferovaná produkčná funkcia pôd, pričom ostatné, mimoprodukčné funkcie boli potláčané. Z hľadiska negatívneho ovplyvňovania kvality pôdneho fondu sú dôležité predovšetkým nasledovné skutočnosti: znižovanie zásob humusu, obsahu živín, okysľovanie pôd, zhoršovanie fyzikálnych a chemických vlastností. Ďalším negatívnym faktorom je trvalý úbytok poľnohospodárskej pôdy spojený s trendom budovania veľkých priemyselných a obchodných areálov na poľnohospodárskej pôde a to spravidla na úrodných pôdach v rovinatých, málo členitých polohách.

Najvýznamnejšia forma fyzikálnej deštrukcie pôdy v širšom záujmovom území je erózia pôdy, prednostne vodná (nakolko je územie zvlnené až pahorkatinné). Vodnou eróziou sú výraznejšie postihnuté polohy v záujmovom území, geomorfologicky viazanom na pahorkatinné oblasti so strmšími svahmi využívanými ako orná pôda. Prvotným faktorom je nesprávne využívanie poľnohospodárskej pôdy (absencia protieróznych opatrení, nevhodná štruktúra plodín), náchylnosť na ňu zvyšujú aj nepriaznivé fyzikálne vlastnosti pôdy, pôdna štruktúra a malý obsah humusu.

Relatívne rozšírenou degradáciou je zhutnenie pôd, na ktorú sú náchylné hnedozeme luvizemné s málo priepustným podorníčím v pahorkatine.

Klíma

V rámci Podunajskej nížiny, podľa meteorologickej stanice Nitra –Janíkovce za obdobie 2006 – 2010 najteplejším mesiacom je mesiac júl s priemernou teplotou 20,8 °C, najchladnejším mesiacom je január s priemernou teplotou – 3,9 °C. Priemerná ročná teplota predstavuje 10,8 °C. Podľa meteorologickej stanice Nitra – Janíkovce sa za posledných uvádzaných 5 rokov ročný priemer teplôt pohybuje okolo 11 °C. Najchladnejším mesiacom v priemere je mesiac december s priemernou mesačnou teplotou – 0,6 °C, najteplejším mesiacom je júl s priemernou mesačnou teplotou 22,2 °C. Za päťročný časový rad (2006 – 2010) najnižšia priemerná mesačná hodnota dosiahla -3,9 °C a v lete maximálna priemerná mesačná teplota za spomínane obdobie vystúpila na 23,5 o. V poslednom uvádzanom roku 2010 dosiahla priemerná ročná teplota na stanici Nitra –Janíkovce hodnotu 9,9 °C. Minimálna priemerná mesačná teplota bola v mesiaci december -2,7 °C, maximálna priemerná mesačná teplota bola v júli 22,9 °C.

Priemerné mesačné teploty vzduchu v rokoch 2006 – 2010, stanica Nitra - Janíkovce

Rok/ mes.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priem. roč. teplota (°C)
2006	-3,9	-1,8	3,2	12,1	15,1	19,7	23,5	17,9	17,4	12,2	7,5	3,0	10,5
2007	4,1	4,6	7,6	11,9	17,0	20,8	22,2	21,6	13,5	9,3	3,5	-0,6	11,3
2008	1,8	2,6	5,6	11,3	16,3	20,6	20,6	20,1	15,0	11,1	6,9	2,9	11,2
2009	-2,2	0,7	5,4	14,7	16,3	18,0	21,7	21,5	17,9	9,9	6,4	1,4	10,9
2010	-2,7	0,4	5,2	10,9	15,3	19,8	22,9	19,8	14,1	8,0	7,8	-2,2	9,9

Zdroj: Ročenky klimatologických pozorovaní 2006 - 2010, stanica Nitra - Veľké Janíkovce, SHMÚ

Zrážkové pomery Podľa údajov stanice Nitra –Janíkovce priemerný úhrn zrážok za uvádzaných päť rokov dosiahol 606,34 mm. Maximálna priemerná ročná hodnota bola 860,2mm a minimálna 482,4 mm. Prevládajúce množstvo zrážok spadlo v území v teplom polroku (IV-IX) 353,0 mm, v zimnom polroku (X-III) 253,3 mm. V roku 2010 bol najbohatší na zrážky mesiac maj s úhrnom 158,0 mm, najmenej zrážok pripadlo na mesiac marec 24,2 mm. Priemerný ročný úhrn v roku 2010 bol 860,2 mm, pričom počet dní s úhrnom zrážok vyšším ako 5 mm bol 57 dní a viac ako 10 mm 18 dní.

Mesačné úhrny zrážok v rokoch 2006 – 2010, stanica Nitra - Veľké Janíkovce

Rok/ mes.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ročný úhrn (mm)
2006	56,8	35,4	32,0	27,0	87,5	37,0	36,9	110,0	12,7	15,3	24,4	7,4	482,4
2007	59,0	42,9	53,6	0,2	90,7	56,6	20,7	73,3	88,1	31,3	52,7	19,3	588,4
2008	31,0	19,8	60,7	35,4	47,7	90,0	81,6	10,4	38,9	26,0	30,3	57,6	529,4
2009	41,1	45,9	51,9	11,5	30,5	66,5	53,0	48,2	13,9	65,7	53,2	89,9	571,3
2010	48,2	28,8	24,2	86,0	158	131,3	68,9	86,7	65,9	27,4	82,7	52,1	860,2

Zdroj: Ročenky klimatologických pozorovaní 2006 - 2010, stanica Nitra - Veľké Janíkovce, SHMÚ. 2014

Snehová pokrývka leží v Nitre v priemere 30 – 40 dni do roka, jej priemerná výška je cca 15 cm. Oblačnosť je v Nitre priemerne 58% - najmenšia je koncom leta, najvyššia koncom jesene a v zime. Slnko svieti priemerne 1 800 – 1 900 hodín za rok, čo predstavuje 40 – 45% maximálne možného času. Prevládajúce prúdenie vzduchových hmôt na Podunajskej nížine ma juhovýchodný a severozápadný smer. Naopak najzriedkavejšie bývajú vetry so severovýchodným a severným smerom prúdenia. V Podunajskej nížine podľa stanice Nitra – Janíkovce prevažuje severozápadne prúdenie s početnosťou výskytu za uvádzaných päť rokov 26,2 % početnosti výskytu. Najväčšiu rýchlosť majú v rovinatej časti riešeného územia smery vetrov s najväčšou početnosťou, t.j. severozápadne prúdenie s priemernou rýchlosťou za uvádzaných päť rokov $5,0 \text{ m.s}^{-1}$ a východne prúdenie s priemernou rýchlosťou $5,4 \text{ m.s}^{-1}$. Maximálna priemerná mesačná rýchlosť vetra bola v roku 2010 na stanici Nitra – Janíkovce v mesiaci december (maximálny mesačný priemer $5,6 \text{ m.s}^{-1}$) a minimálna v mesiaci január (minimálny mesačný priemer $2,8 \text{ m.s}^{-1}$).

Priemerná rýchlosť vetra, stanica Nitra - Janíkovce (m/s)

Rok/mes.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer
2006	3,1	3,7	3,9	4,0	3,7	3,1	2,5	3,9	3,4	4,0	4,7	3,6	3,63
2007	4,5	4,2	4,4	2,9	3,9	2,8	4,1	3,3	3,8	2,6	5,1	2,7	3,69
2008	4,9	4,0	4,7	4,5	3,2	2,8	3,8	3,6	2,9	3,6	4,8	4,8	3,97
2009	3,2	5,8	5,6	2,9	4,1	3,6	3,6	3,0	2,7	4,1	3,9	4,0	3,88
2010	2,8	5,0	4,1	3,8	4,3	4,2	3,4	3,0	4,0	3,9	4,4	5,6	4,04

Zdroj: Ročenky klimatologických pozorovaní 2006 - 2010, stanica Nitra - Veľké Janíkovce, SHMÚ, 2014

Biota

Flóra

Podľa fyto geografického členenia Slovenska (Futak, 1980) sa dotknuté územie nachádza v oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), obvodu eupanonskej xerothermnej flóry (*Eupannonicum*) a okresu Podunajska nížina. Na základe fyto geograficko-vegetačného členenia Slovenska

(Plesník, 2002) sa záujmove územie zaraďuje do dubovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti, okresu Nitrianskej pahorkatiny, podokresu a obvodu Zalužianskej pahorkatiny. Toto členenie je založené na základe potenciálnej prirodzenej vegetácie Slovenska, ktorej hlavnou zložkou je lesná vegetácia. Menšie priestorové jednotky (okres a podokres) sú klasifikované na základe podno-substratových a hydrologických podmienok.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu širšieho záujmového územia predstavujú lužné lesy nížinnej, dubovo-hrabové lesy panónske, dubovo-cerové lesy.

Lužné lesy nížinné (*Ulmenion*) zahrňujú vlhkomilne a mezohygrofilne lesy, rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov. Ide prevažne o jaseňovo-brestové a dubovo brestové lesy, patriace do pod zväzu *Ulmenion*. Na ich vývoj a štruktúru má rozhodujúci

vpływ wodný režim, v spojení s pôdnymi vlastnosťami. Zo stromov bývajú zastúpené jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolisty (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*) a dreviny mäkkých lužných lesov, najmä topol' biely (*Populus alba*), topol' čierny (*Populus nigra*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) a viaceré druhy vrb. V krovinnom poschodí, ktoré bývajú dobre vyvinuté, s vysokou pokryvnosťou, sa uplatňujú svíb krvavý (*Swida sanguinea*), zob vtačí (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), druhy rodu hloh (*Crataegus* sp.) a ine. Bylinny podrast je druhovo relatívne bohatý, k typickým druhom patria: mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*), čarovník parížsky (*Circaea lutetiana*), blyskáč cibul'konosný (*Ficaria bulbifera*), kuklik mestský (*Geum urbanum*), kozonoha hostcova (*Aegopodium podagraria*), a ďalšie. Su mapovane na aluviu väčších tokov. Dnes sa zachovali len menšie plochy týchto porastov, alebo sa ich zvyšky vyskytujú vo forme brehovej vegetácie na brehoch tokov. Zvyšky týchto porastov sú v súčasnej dobe často pozmenene a ohrozovane ľudskou činnosťou (regulácia vodných tokov, poľnohospodárstvo, meliorácie a pod.), nakoľko bola podstatná časť územia potenciálneho výskytu týchto lesov premenená na ornú pôdu, trvale trávne porasty alebo zastavane plochy a intenzívne sa využíva.

Lesy jednotky **dubovo-hrabové lesy panónske** (podzväz *Quercus robur*-*Carpinus betuli*) sa vyvíjajú na sprašových pahorkatinách v teplejších oblastiach. Podmieňujú ich predovšetkým piesočnaté a štrkovité treťohorne a štvrtohorne terasy pokryté sprašovými hlinami alebo náplavové kužele.

Dubovo-hrabové lesy panónske sa rozprestierali na luvizemiach lokalizovaných na upätiach miernejších svahov. Stromové poschodie tvoria najmä dominantný dub letný (*Quercus robur*), častý býva aj dub sivastý (*Quercus pedunculiflora*), ďalej hrab obyčajný (*Carpinus betulus*) a niekde i dub cerový (*Quercus cerris*). Hojne su ešte javor poľný (*Acer campestre*) a javor mliečny (*Acer platanoides*), zriedkavejší je javor tatársky (*Acer tataricum*). Možno tu nájsť aj brest hrabolisty (*Ulmus minor*), brest vazový (*Ulmus laevis*), lipu malolistú (*Tilia cordata*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*). Majú bohaté krovité a aj bylinne poschodie.

Väčšina plôch je dnes premenená na veľmi úrodne polia, na ktorých sa pestujú najnáročnejšie kultúry ako kukurica, pšenica a i. Dnes sú na ich miestach aj intravilány obcí. Náhradne trávne spoločenstva sa zachovali iba veľmi lokálne a patria k spoločenstvám zväzov *Arrhenatherion elatioris* alebo *Mesobromion*.

Dubovo-cerové lesy (zväz *Quercion confertae-cerris*, asociácia *Quercetum petraeae* *cerris*) - do tejto jednotky su zaradené suché a teplomilne lesy na alkalických podložiach. Viazu sa najmä na ilimerizovane hnedo zeme na sprašových príkrovoch alebo degradovane černoze na sprašiach. Pôdy sú sezónne vysychavé, ťažké, mierne kyslé až kyslé. Dominantou v týchto porastoch je dub cerový (*Quercus cerris*), ďalej sa vyskytujú dub žltkastý (*Quercus dalechampii*), dub sivý (*Quercus pedunculiflora*), občas i dub zimný (*Quercus petraea*) a dub letný (*Quercus robur*), javor poľný (*Acer campestre*). Krovinné poschodie býva bohaté. Tvoria ho najmä zob vtačí (*Ligustrum vulgare*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*). Bylinná vrstva je veľmi bohatá a pestrá, vyskytujú sa tu ostrica horská (*Carex montana*), lipnica úzkolistá (*Poa angustifolia*), pľúcnik Murinov (*Pulmonaria murinii*), hrachor čierny (*Latyrus niger*), rimbaba chocholikata (*Pyrethrum corymbosum*), medunica medovkolista (*Melittis melissophyllum*).

Súčasný stav vegetácie je však oproti potenciálnej vegetácii výrazne pozmenený antropogénnou činnosťou. Pôvodná vegetácia bola ľudskou činnosťou odstránená, premenená

na ornú, poľnohospodársky intenzívne využívanú pôdu. Zvyšky pôvodných spoločenstiev sa zachovali len ostrovček ovite a v retušiacich a v súčasnosti plnia významne krajinné-ekologické a stabilizačné funkcie v krajine.

Reálna vegetácia

V poľnohospodárskej krajine miestami rastu reliktné alebo vysadené dominantne solitérne stromy, agátové remízky a vetrolamy, dlhšie alebo kratšie orechové, morušové a agátové stromoradia a ostrovy alebo pasy mezofilných trnkových krovín. V obci sa nachádzajú aj hodnotne mohutné stromy pagaštanu konského a lipy. Na brehu regulovaného toku potoka sa v dôsledku sukcesie udomácnujú rýchlo rastúce vrbovo-topoľové porasty (sekundárny mäkký lužný les) s výskytom jaseňa. V niektorých bezdrevných úsekoch brehu potoka s trstou, pálkou a vysokými ostricami rastie aj veľmi pekne kvitnuci kosatec žltý (*Iris pseudacorus*). V celom chotári dominujú poľne kultúry, vinohrad, klasické radiálne a segetalnéburinne druhy fytocenóz obilnín, okopanín, ovocných sádov (triedy Secalietea, Chenopodietea a Artemisietea). Súčasná vegetácia je pomerne zdravá, iba v pasme pri štátnej ceste I. triedy č. I/51 sa ojedinele vyskytujú nekrózy na veľmi citlivých rastlinách. Bola zistená mala intercepcia imisii na listoch a kmeňoch stromov.

Ďalej možno v reálnej vegetácii záujmového územia vyčleniť ešte tzv. **verejnú vegetáciu**, do ktorej zaradujeme parky, menšie parkovo upravené plochy a niektoré ďalšie verejné priestranstvá.

Tato vegetácia je už v súčasnosti funkčne zapojená avšak nie je možné (vzhľadom na jej lokalizáciu v intraviláne) jej funkčne prepojenie s prírodnými prvkami okolitej krajiny. Význam tohto typu vegetácie je predovšetkým pre človeka ako miesto oddychu, hygienické a estetické funkcie. Vyhradená vegetácia je predovšetkým reprezentovaná vegetáciou cintorínov, športových areálov, vegetáciou výrobných podnikov a pod. Lokalizácia takejto vegetácie je vzhľadom na väzbu k uvedeným funkčným a účelovým štruktúram náhodná.

Fauna

Zoogeograficky patri dotknuté územie do provincie Vnutrokarpatskej znižiny, obvodu juhoslovenskeho, okrsku dunajského a podokrsku pahorkatinového. Záujmové územie je súčasťou zoogeografickej oblasti, ktorú charakterizuje výskyt stepných druhov živočíchov a ich zoocenou.

Ide o panónsky úsek euro sibírskej provincie stepi s výskytom mnohých teplomilných druhov, ktoré sa rozšírili z refúgií treťohornej fauny ležiacich v oblasti Stredomoria (mediteranu). Predovšetkým ide o populácie z ponticko-mediterránného centra (Buchar 1983).

Zloženie fauny širšieho okolia dotknutého územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu v kontexte s lokálnymi podmienkami a dominanciou urbanizovanej krajiny, je súčasná fauna čo sa týka diverzity relatívne chudobná. Uplatňujú sa tu druhy od typicky nížinných až po pahorkatiny, s prevahou typicky teplomilných prvkov. Sú to najmä zoocenozy:

- **hydričných biotopov tečúcich vôd** (ekosystémy Obdokovského potoka). Sú významnými migračnými koridormi živočíchov. Zastúpene sú najmä niektoré druhy mäkkýšov. Toky a vodné plochy okolo nich sú významne z hľadiska hniezdenia vtákov a tieto biotopy vtáky využívajú aj v zimnom období - prilietajú sem napr. kačice (*Anas platyrhynchos*), lysky (*Fulica atra*) a potápky (*Tachybaptus ruficollis*).

- **lúčnych biotopov a poľnohospodárskej pôdy** (luky, ruderalne a segetalne spoločenstva, polia a ostatná orná pôda). Pre živočíchy majú minimálny význam, v poliach sa vyskytujú bažanty (*Phasianus colchicus*), jarabice (*Perdix perdix*) a zajace (*Lepus europaeus*), najmä v období zrelosti viniča sa vo viniciach združujú škorce (*Sturnus vulgaris*), ďalej sa tu vyskytujú niektoré druhy plazov ako napr. jašterice. Biotopy trávnatých plôch sú významne najmä ako potravný biotop. Väčšie trávnaté plochy najmä mimo sídiel slúžia ako potravný biotop pre rôzne druhy vtákov a vyskytujú sa tu niektoré skupiny hmyzu, napr. rovnokrídlavce (*Orthoptera*).

- **nelesnej stromovej a krovinatej vegetácie** (brehové porasty, remízky, medze a kroviny, okraje ciest, líniová vegetácia rôzneho typu, záhrady). Často tvoria migračný koridor pre niektoré druhy cicavcov (ježe, drobné hlodavce) ako aj stanovištia pre dravce a iné druhy vtákov. Sú významne hlavne ako potravné a hniezdne stanovištia spevavcov (*Passeriformes*), hlavne v podmienkach blízkom pôvodným porastom.

- **lesných ekosystémov** (predovšetkým lužné lesy a dubovo-hrabové a dubovo-cerové lesy). Z hľadiska diverzity živočíšnych druhov sú jednými z najvýznamnejších spoločenstiev. Je tu potvrdený výskyt viacerých druhov obojživelníkov, z ktorých najväčšie zastúpenie má ropucha obyčajná (*Bufo bufo*) a hrabavka škvrnitá (*Pelobates fuscus*). Z plazov sa najčastejšie vyskytujú jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*) a užovka obyčajná (*Natrix natrix*). Biotopy lužných lesov sú významne z hľadiska zachovania genofondu pôvodných druhov vtákov lužných lesov. Zo skupiny cicavcov sú charakteristické napr. srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), tchor (*Putorius putorius*), ryšavka mala (*Apodemus microps*) a duloonica (*Crocidura suaveolens*).

- **ľudských sídel** (budovy, záhrady, ruderalne spoločenstva, areály so špecifickým účelom). Zo živočíchov sú pre takéto zoocenózy charakteristické niektoré drobné hlodavce (myši, hraboše, potkany), drobné cicavce a niektoré synantropne druhy vtákov, viazaných na ľudské obydľia, ako sú napr. vrabec domový (*Passer domesticus*), lastovička (*Hirundo rustica*), belorítka (*Delichon urbica*) a iné drobné spevavce. Vzhľadom na poľnohospodárske využívanie okolia sem dolietajú napríklad vrany, čajky a drobné spevavce. Rôznorodosť a druhová rozmanitosť recenznej fauny bezstavovcov územia je na danom území prirodzená. Významne postavenie má vodná fauna. Z hmyzu je bohaté zastúpenie predovšetkým fauna motýľov a viacerých druhov z radov hmyzu - blanokrídlavcov, dvojkrídlavcov, rovnokrídlavcov, sieťokrídlavcov, chrobákov a ďalších. Faunu širšieho dotknutého územia tvoria prevažne kozmopolitné synantropne druhy viazané na biotopy ľudských sídiel a druhy viazané na voľnú poľnohospodársku krajinu. Z poľovnej zveri sú významne cicavce: srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), sviňa divá (*Sus scrofa*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), jazvec obyčajný (*Meles meles*) a prechodne aj jelenia zver, vtáctvo tvoria najmä bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), jarabica poľná (*Perdix perdix*) a prepelica poľná (*Coturnix coturnix*).

Druhová ochrana

Podľa dostupných údajov neboli v riešenom území realizované podrobne botanické ani zoologické výskumy. Chránené druhy vtákov boli pozorované iba pri vodnej nádrži Vráble. Ide o:

14 chránených druhov vtákov, zo skupiny hniezdičov – z toho 1 druh európskeho významu:

- kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*)

42 chránených druhov vtákov zalietavajúcich za potravou, alebo transmigrantov – z toho 15 druhov európskeho významu:

- potaplica mala (P. štihlozoba) (*Gavia stellate*)
- bučiak nočný (*Nycticorax nycticorax*)
- bučiak veľký, (B. trst'ovy) (*Botaurus stellaris*)
- bocian biely (*Ciconia ciconia*)
- kršiak rybár (*Pandion haliaetus*)
- chriaštel' bodkovaný (*Porzana porzana*)
- kalužiak močiarny (*Tringa glareola*)
- pobrežník bojovný (*Philomachus pugnax*)
- čajka mala (*Larus minutus*)
- rybár riečny (*Sterna hirundo*)
- rybár bahenný (*Chlidonias hybridus*)
- rybár čierny (*Chlidonias niger*)
- rybárik obyčajný, (R. riečny) (*Alcedo atthis*)
- muchárik bielokrky (*Ficedula albicollis*)
- slávik modrák (*Luscinia svecica*)

Obyvateľstvo a jeho aktivity

Obec Dolné Obdokovce (maď. Alsóbodok, Bodok; nem. a lat. Bodok) sa nachádza v Nitrianskom kraji v okrese Nitra, od mesta je vzdialená cca 13 km, od mesta Vráble cca 21 km. Ide o obec, ktorá po stáročia patrila do historickej Nitrianskej župy, nakoľko leží na juhozápade od pohoria Tribeč, na Požitavskej pahorkatine v povodí Host'ovského potoka. V obci žije 1162 obyvateľov. Vyše polovica z nich obce sa hlási k maďarskej národnosti a asi štvrtina z ďalšej polovice hovorí týmto jazykom. Z etnografického hľadiska je jednou z 13 obcí podzoborskej maďarskej enklávy vклиňujúcej sa do slovenského jazykového prostredia.

Chotár obce bol osídlený už v dávnoveku. Najstarším dôkazom osídlenia z mladšej doby kamennej je nález kamenného pluhu lengyelskej kultúry. Z doby bronzovej sa našli zlomky keramik karpatskej mohylovej kultúry a füzesabonyskej kultúry. Zo staršej doby bronzovej si zaslúžia pozornosť nálezy čačianskej kultúry. Z doby rímskej sa zachovali zvyšky panónskej keramiky a početné sú aj nálezy zo stredoveku (9. - 16. storočia).

Obec sa po prvýkrát spomína v roku 1228 pri súdnom spore nitrianskeho biskupa Jakuba a svätobeňadického opáta Jóba proti ostrihomskému prepoštovi Tomášovi pre vozokanské a bodocké zeme pred ostrihomskou kapitulou. Obec sa vyvinula zo staršieho slovanského osídlenia, kde sa usadili staromaďarské kmene v čase záberu vlasti a s nimi aj iné kmene. Ich splynutím vznikli Polovci.

Druhá zmienka o obci Dolné Obdokovce sa datuje do roku 1283 (Budak), keď jej neobývanú zem Belo IV. daroval Wytkovi. V roku 1287 pri ohraničovaní susedného pohranického majetku sa znovu objavuje názov obce Bodok. V roku 1335 pri výmene majetkov sa spomínajú už dva majetky s názvom Bodok. V druhej polovici 15. storočia nitriansky biskup už získal všetky dolnoobdokovské majetky. Dvor Kernye sa prvýkrát spomína v roku 1248. Tunajšiu zem dostalo vtedy do majetku od kráľa Belu IV. nitrianske hradné panstvo.

Obec je staršieho dáta. Svedčia o tom archeologické nálezy v chotári obce, ktoré sa našli hlavne v okolí zaniknutej dediny Kernye. Podľa miestnej tradície stál pri obci drevený hrad. Obec sa v roku 1311 spomína v majetku rodu Folkušovcov, v 16. storočí dedina ešte jestvovala. V roku 1567 sa spomína ako majetok rodu Ghyczyovcov. V roku 1576 sa dostala do područia Turkov, ale v priebehu 17. storočia dvor Kernye úplne zanikol a už nebol obnovený. V roku 1516 patrili ku Kernye osady Zsigárd (Sygard) a Berény (Berénya), ktoré v

tom čase boli spomínané naposledy. Tieto osady patrili viacerým zemepanským rodinám. Zaujímavý je vývoj počtu obyvateľov obce. V roku 1869 tu žilo 667 ľudí, do roku 1890 sa ich počet znížil na 606, ale potom sa toto číslo už neustále zvyšovalo. V roku 1900 to žilo 653 obyvateľov, roku 1930 už 818, do roku 1948 sa ich počet zvýšil na 904 a do roku 1970 dokonca na 1194. Pri kostole sa rozprestiera Veľký Bodok, ale podľa miestnej tradície Malý Bodok je staršieho pôvodu. Medzi rokmi 1468 - 1480 získalo tunajšie majetky Nitrianske biskupstvo. Relatívne pokojný život obce rušili turecké výboje. Bodok sa do područia Turkov dostal okolo roku 1576. V roku 1586 Turci dedinu vydrancovali a 17 ľudí odvliekli do zajatia. Ostatní sa skryli v podzemných jamách, „lochoch“.

Po páde Nitry v roku 1663 Dolné Obdokovce patrili k Novozámockému ejáletu Osmanskej ríše. Dňa 23. apríla 1664 Nitra a jej celé okolie sa navždy oslobodilo spod tureckého jarma. Hlavnými hospodárskymi odvetvami boli poľnohospodárstvo, chov dobytka a oviec a pestovanie viniča. V roku 1769 vydali urbár Márie Terézie vzťahujúci sa na obec, ktorý čiastočne upravil povinnosti poddaných. Ján Matej Korabinsky v roku 1786 a Andrej Vályi v roku 1796 uviedli vo svojich geografických dielach krátke správy aj o Dolných Obdokovciach. V roku 1829 bolo v Dolných Obdokovciach 79 domov a 502 obyvateľov. V roku 1847 sa obyvatelia obce sťažujú listom nitrianskemu biskupovi na slabosť a hlad. Okolo roku 1870 žil v obci mäsiar, garbiar, kožušník, krčmár, krajčír, kováč a dvaja čižmári s jedným učňom. Podľa našich poznatkov sa uhorská revolúcia za slobodu v rokoch 1848 - 1849 obce Dolné Obdokovce dotkla len v malej miere. Alexej Fényes v roku 1851 vyzdvihol vo svojom geografickom slovníku Uhorska pahorkatinné, ale úrodné lány, lesy a vinice Dolných Obdokoviec. V roku 1878 v chotári obce sceľovali pozemky. Koncom 19. storočia v obci niekoľkokrát vyčíňal oheň, vypukla epidémia; cholera a hladomor. V roku 1891 hladomorm postihnutým usadlíkom pomohol aj belgický konzul v Brne, Leopold Herber von Roho. V rokoch 1889 - 1890 bol v obci znovu zriadený Ružencový spolok. V roku 1895 sa obec stala členom Hornozemského uhorského osvetového spolku. Začiatkom 20. storočia pustošením fyloxéry sa zničili takmer všetky vinice obce a iba niekoľko desiatok rokov trvajúcou prácou sa podarilo vinohradníctvo obnoviť.

V roku 1901 boli rozdelené urbárske pasienky. V roku 1908 bola v Dolných Obdokovciach obecná knižnica so 100 zväzkami kníh. 3. septembra 1908 predal Július Frankl bodocký majetok miestnym gazdom. V roku 1910 mali Dolné Obdokovce 747 obyvateľov, z toho 31 Slovákov, 713 Maďarov a troch Nemcov. Žilo tu aj niekoľko Židov, ktorí tu mali vlastný cintorín. Počas I. svetovej vojny viacerí obyvatelia padli na rôznych frontoch. Po roku 1918 sa Dolné Obdokovce stali súčasťou 1. ČSR a naďalej si zachovali svoj poľnohospodársky charakter. Obyvatelia obce maďarskej národnosti sa s danou situáciou vyrovnávali ťažko, ale pokojne. Notariát pre okolité obce bol v Pohraničiach. V roku 1929 bola mimoriadne krutá zima, až - 34°C. V tom čase sem nepravidelne chodil autobus, ale linka bola neskôr zrušená. V roku 1935 tunajší dobrovoľný hasičský zbor dostal ručnú vodnú striekačku. Dnes je striekačka vystavená v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu v Nitre. V tom čase vývoj obce stagnoval a prosperite Dolných Obdokoviec rozhodne nepridali ani vojnové roky. Koncom roku 1938 sa sklamaní obyvatelia obce dozvedeli, že nebudú pripojení k Maďarsku. V roku 1944 obsadilo obec nemecké vojsko a usadilo sa v tunajšej škole. Aj II. svetová vojna si vyžiadala veľa obetí, na počesť ktorých bol postavený pomník pred kostolom. V roku 1945 bola zavretá tunajšia škola s maďarským vyučovacím jazykom a obyvatelia maďarskej národnosti boli zbavení občianskych práv. Táto krivda bola napravená po roku 1948.

Po usporiadaní neistých povojnových pomerov nastal nový prudký rozvoj obce. 23. decembra 1950 bola založená tunajšia organizácia CSEMADOK- u významná kultúrna ustanovizeň Maďarov žijúcich na Slovensku, ktorá bola rozhodujúcim faktorom v rozvíjaní tunajšej kultúry aj v Dolných Obdokovciach. Utvorili sa základné organizácie Červeného

križa, Slovenského zväzu záhradkárov, Jednoty a i. V roku 1956 bolo založené miestne JRD. V roku 1957 sa začalo so stavbou nového kultúrneho domu a v roku 1961 predajne s pohostinstvom. Nápadne sa začala meniť tvár obce. Upravovali a spevňovali sa cesty, čím sa zlepšilo spojenie Dolných Obdokoviec s okolím. V rámci individuálnej bytovej výstavby vyrastali nové rodinné domy. V roku 1971 sa začalo so stavbou nového domu smútku, v roku 1972 bolo vymenené verejné osvetlenie obce. O štyri roky neskôr bola postavená budova požiarnej zbrojnice.

Socio-demografický vývoj

Na rozdiel od výsledkov v okolitých obciach na Slovensku, demografický vývoj v obci Dolné Obdokovce je od posledného sčítania ľudu kladný (r. 2011). Obyvateľov v obci od tohto roku pribúda, z dôvodu narastajúceho počtu novonarodených a z dôvodu narastajúceho počtu prisťahovalcov. Demografický vývoj je uvádzaný na základe informácií Krajskej správy Štatistického úradu SR v Nitre a na základe podaných informácií z Obecného úradu v Dolných Obdokovciach.

Priemerný vek obyvateľov obce: muži 39,35, ženy 44,21 priemer 41,78.

Vývoj bývania v obci Obec sa vyvíjala postupne. Zo zachovanej štruktúry zástavby je možné odsledovať jednotlivé vývojové etapy obce. Obec si dodnes zachovala svoj charakteristický obraz vidieckej obce a v tom je jej prioritná hodnota. V architektúre sa uplatnili a udržali regionálne prvky. V obci sú to väčšinou staršie domy, časť bola postavená začiatkom 20. storočia a sú pomerne zachované, čo podporuje vidiecky ráz obce Podzoborskej oblasti. Mnohé staršie objekty však boli v 50. - 60. rokoch 20. storočia prestavané na štvorce, tiež nové domy v tomto období stratili charakteristický pôdorys. Nová parcelácia pomáhala narušeniu tradičnej historickej štruktúry zástavby. Nová výstavba porušuje tradičné hodnoty, do obce sa vnášajú mestské modely a materiály, a to ako v architektúre, tak i v záhradách. Tiež sa pri osadzovaní nových objektov v ulici nedodržiava stavebná čiara, architektúra je nepôvodná, uplatňujú sa katalógové domy, nedodržiava sa sklon strechy, uplatňujú sa nové typy oplotenia, preberajú sa zahraničné vzory a materiály.

Z hľadiska turistického ruchu je zachovanie tradičných regionálnych prvkov prioritné. Návrat k tradičnej zástavbe je vhodný. Pri plánovaní nových IBV je potrebné uvažovať so spracovaním architektonickej štúdie či UPD-Z pre zástavbu i parceláciu. Vhodné je tiež konzultovať každý zásah v obci s odborníkmi. V obci Dolné Obdokovce je spolu 349 domov. Trvale obývaných je 307 domov, z toho sú 2 bytové domy, kde je 44 bytov (domácností). Obyvatelia teda prevažne žijú v rodinných domoch. Neobývaných je 33 rodinných domov. Obec má v súčasnosti 84 pozemkov (stavebný alebo iný pozemok). Od r. 2015 sa obec pustila do vytvárania možností výstavby nových rodinných domov pre mladé rodiny. V súčasnosti obec Dolné Obdokovce uvažuje s novou výstavbou rodinných domov. Potrebné je vypracovať regulatívy na túto zónu, aby sa nenarušil charakteristický obraz vidieckej obce. Vhodné je uvažovať s výstavbou nízkoenergetických domov, čo je v súčasnosti celoeurópsky trend.

Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: ekonomickej a sociálnej situácie, výživových návykov, životného štýlu, úrovne zdravotníckej starostlivosti a v neposlednom rade aj kvality životného prostredia.

Nekoordinovaná a nesystémová exploatacia prírodných zdrojov, znečisťovanie ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdy a tiež dopravná záťaž so všetkými negatívnymi dôsledkami spôsobujú prenikanie cudzorodých látok do prostredia a tým aj do

potravinového reťazca, ktorý končí u človeka. K zhoršovaniu životného prostredia prispieva aj neorganizované hromadenie priemyselných a komunálnych odpadov i celková zastaranosť technológií a infraštruktúry. Odlesňovanie, sceľovanie pozemkov a odvodnenie krajiny podmienili celkové narušenie funkčnosti a štruktúry krajiny s nepriaznivým dopadom na genofond a biodiverzitu. Toto všetko ovplyvňuje v konečnom dôsledku najmä vek a zdravotný stav ľudskej populácie.

Nakoľko ukazovatele súvisiace s vyhodnocovaním týchto charakteristík na úrovni obce spracovávané nebývajú a preto uvádzame údaje charakterizujúce stav v okrese Nitra.

Hodnoty zdravotného stavu obyvateľstva možno porovnávať s priemernými hodnotami za územie SR. Z tohto aspektu územie okresu Nitra nie je výnimočné. Hodnoty jednotlivých ukazovateľov sa pohybujú na úrovni celoslovenských priemerných hodnôt, prípade sú pod uvedeným priemerom. V poslednom období – podobne ako v celej republike aj v Trnavskom okrese je zaznamenaný rapidný nárast alergií, najmä alergickej rinitídy sezónnej i celoročnej.

Horšie ukazovatele sú v oblasti drogových závislostí. Najpočetnejšiu skupinu liečených užívateľov drog tvorila veková skupina 20 – 24 ročných (575 mužov a 133 žien), čo predstavovalo 34,1 %. V roku 2003 dominantnou užívanou drogou bol i naďalej heroín (1 107 prípadov), ktorý užívalo 51,8 % pacientov.

Najčastejšie príčiny smrti v okrese Nitra a celkovo v SR za rok 2010

PRÍČINA SMRTI		OKRES NITRA	SR
Nádorové ochorenia	počet zomretých	409	12.185
	na 100.000 obyvateľov	248,2	224,4
Choroby obehovej sústavy	počet zomretých	745	28.541
	na 100.000 obyvateľov	452,1	525,5
Choroby dýchacej sústavy	počet zomretých	127	3.311
	na 100.000 obyvateľov	77,1	61,0
Choroby tráviacej sústavy	počet zomretých	86	2845
	na 100.000 obyvateľov	52,2	52,4
Vonkajšie príčiny chorobnosti a úmrtnosti	počet zomretých	87	2947
	na 100.000 obyvateľov	52,8	54,3

Zdroj: Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky (ÚZIS)

IV. Vplyvy na životné prostredie a Zdravie obyvateľstva

Zmena bude mať priaznivejší vplyvy na životné prostredie ako pôvodný stav.

Voda a emisie: Zámerom zmeny kategórie chovanej hydiny je zároveň zníženie počtu chovaných kusov z 240 000 ks na 219 800 ks, čo je zníženie o 20 200 ks. Vyjadrené v percentách to je viac ako 8%.

Druhým dôvodom zníženia spotreby vody a množstva emisií vypúšťaných do ovzdušia je zníženie počtu dní využitia hál súvisiacich so zmenou kategórie chovanej hydiny. Pri chove nosníc je využitie hál 300 dní a pri chove brojlerových kurčiat v šiestich turnusoch to je 240 dní. Emisný limit v chove nosníc je 0,22 a v chove brojlerových kurčiat 0,17.

Elektrická energia: Na halách č. 7, 13,14,15,16,17,18,19,20 dôjde k výmene technológie z klieťového chovu nosníc na chov brojlerov na hlbokú podstielku, čím sa zníži množstvo elektrických motorov a tým nastane aj výrazný pokles spotreby elektrickej energie.

Množstvo spotrebovanej elektrickej energie sa ušetrí aj následným odstavením triedičiek vajec a skladov.

Ďalším výrazným spôsobom v úspore spotreby elektrickej energie je aj zmena vetrania haly č.7. Pri chove nosníc na hale č.7 sa na ventiláciu používalo 29 ks ventilátorov s výkonom 0,55kW, pri plánovanej zmene na ventiláciu bude použitých na hale č.7 iba 8 ks ventilátorov s menovitým výkonom 1,1kW. Týmto opatrením dôjde k úspore viac ako 40% spotreby elektrickej energie použitej na ventiláciu.

V. Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie

V halách sa miesto chovu nosníc budú chovať brojlerové kurčatá na hlbokú podstielku. Pôvodne sa v týchto halách chovalo 240 000 kusov nosníc. Po zmene využitia sa v deviatich halách bude chovať do 216 000 kusov brojlerových kurčiat. Kŕmenie bude tubusové. Napájanie bude zabezpečené niplovými napájačkami. Krmivo bude uskladnené v osemnástich silách o objeme 15 m³. Haly budú vybavené chladením, vykurovanie zabezpečené dvomi vykurovacími telesami ERMAF GP 70 na každej hale.

VI. Prílohy

1. Navrhovaná činnosť nebola posudzovaná podľa zákona
2. Mapy širších vzťahov
3. Dokumentácia k navrhovanej činnosti

VII. Dátum spracovania

11.7.2022

VIII. Spracovateľ oznámenia

Ing. Milan Chalachan, Jelenec 640

IX. Oprávnený zástupca navrhovateľa

René Krivý